

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure pop.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in serate se plačuje po 20 vin.
od garmondvrste za vsako krat.

MIRA

S prilogo „Domoljub“
za koroške naročnike.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod
napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovec,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIII.

V Celovcu, 27. oktobra 1904.

Štev. 43.

Kdo nas ponemčuje?

I.

V naši koroški deželi živita dva národa: slovenski in nemški. Nas Slovencev je še tretjina prebivalstva. Po zadnjem ljudskem štetju, katero so objavile zadnje številke „Mira“, pa so nas kar žive žrli, vsaj tako se mora človeku zdeti. Toda je li v resnici tako? Ne!

Kdor razmere na Koroškem pozna, bo pritrtil, da je bilo ljudsko štetje na slovenskem Koroškem trikratna politično-národna goljufija: goljufana je vlada, goljufani so Nemci in goljufani smo — mi, mi Slovenci, in goljufani smo „najpoštenejše“, ravno zato, ker smo se sami goljufali.

Nesramna naša národna brezbriznost, v živce in kri zarastli čut hlapčevanja pri našem kmetu in neverjetno zaničevanje samega sebe v širši masi ljudstva — to so sulice, ki nas morijo, to so kani, katere imamo nastavljene mi sami, da poženejo našo lepo domovino v zrak! To je krivo tuge v slovenskem Gorotanu! Naša národna brezbriznost je naš grobokop. Ona je tisti stroj, s katerim nam tujec reže jezik iz naših ust.

Ni ga národa na svetu, ki bi samega sebe zaničeval, poniževal, zasramoval, — sovražil. Ali rdečica sramote nam obliva obraz, ko moramo zapisati besede: Mi smo taki! Jeli mogoče potem, da bi naše število na Koroškem naraščalo? Nasprotniki naši si prizadevajo na vso moč, da bi nas iztrebili z zemeljskega površja in pri tem národno-političnem klanju jim najboljši pomagamo — mi!

Naš národ je dal svetu že več učenjakov, več slavni mož, s katerimi se ponasajo danes Nemci ali Italijani. Ti naši možje so poviševali tujcev čast v času, ko je še spalo naše národno čustvo. A danes, ko vsak ovčar vé o národnostnem gibanju v tujih národih, dandanes marsikateri Slovenec pospešuje — tujcev rast, ker vsled neodpustljive národne brezbriznosti zapusti svoje brate in se proglasi za Nemca pri ljudskem štetju, meneč: „To je vse eno!“ Slovenec se sramuje Slovenca! Slovenka, ki mogoče nosi pol tičje razstave na svoji „klofeti“, se sramuje, zapisati se v isto vrsto s poštenim kmetskim slovenskim dekletom. — Ona je „laj tajč!“

Veliko ulogo v družabnem, javnem življenju vsakega národa so igrali gostilničarji in trgovci; a žal, da moramo Slovenci na Koroškem z obžalovanjem gledati v vrsti naših odpadnikov precejšnje število teh ljudi, kateri v svoji nadutosti in zaslepljenosti dajo svojo slovensko národnost za „groš žajfe“, za „četrta vina“, za „frakelje šnopsa“ ali pa celo za sam „ponižen poklon“ od strani gospoda komisarja za ljudsko štetje. Taki ljudje imajo vsako uro drugo kožo in jako se motijo Nemci, če jih smatrajo in štejejo za svoje.

Ti nedostatki pa, ki se deloma sami ob sebi zopet popravijo, bi ne mogli biti tako usodepolni za nas, ko bi kmet, naš kmet vsaj tirjal zase vpis svojega jezika. A naš kmet živi še v „pokornih“ časih in misli, da je „hlapec za vse“. Vrhutega trpinčijo ga pri takih priložnostih večkrat še z njemu nerazumljivo nemščino in gospod komisar zapiše, kakor je kmeta obdelal, ali pa kakor hoče. Tako je potem mogoče, da po številkah konji lajajo, psi rezgetajo in — nemštvo na Koroškem prodira.

Organizacija slov. nepolitičnih društev na Koroškem.

V.

Društvo živi le — v podrobnem, neprestanem delu. Javni shodi, hrupna zborovanja so sicer tudi — društveno delo, a ne njegovo življenje. Kakor hišni gospodar, ki se trudi in dela dannadan, celo leto, vendar si privošči vsaj enkrat v letu kak vesel dan, kak sejm zase in za druge, na katerem pokaže rad svoje bogastvo, napredek svoj in imetje

ter privošči sebi in drugim kaj boljšega v čaši in v skledi ter zapoje tudi vmes še kako veselo — tako nekako naj bodo večja zborovanja, občni zbori vsakega društva. In čim bolj se je trudil, čim vztrajnejše je delal hišni gospodar s svojo družino, tem prijetnejše bo na sejm, tem lepši bo sejm. Tako je tudi pri društvih.

Če se bo društvo, če se bodo vsi člani pridno potrudili med letom, če bodo mnogo delali in se učili v posameznih malih krogih, v podrobnem delu, tem lepši bodo potem javni shodi. Pa kako naj se uvede v vsako društvo organizovano podobno delo?

Tukaj za danes en nasvet. Postavimo sem za vzgled eno društveno učno uro. Na letnem programu beremo:

„Dné 6. novembra govori Janez Zilan: „O vojvodskem prestolu na gosposvetskem polju“; Lipe Strugar: „Kmetško delo meseca novembra“. — Vsak je govor sestavil iz podanih mu virev ter ga pravilno spisal in se dobro naučil. Vsak je govoril četrte ure. Eden ali drugi se še oglasi k besedi. Predsednik, ki je učno uro začel s kratkim pozdravom, vodi seve celo sejo. Nato se bere ta ali oni lep in poučljiv članek iz časnikov. Potem odlomek iz knjige „Naš cesar“, ki jo je izdala Mohorjeva družba. Pevci stopijo v krožek in zapojejo pesem „O mraku“. Na to poskušajo pesem „Oj Triglav moj dom“. Med tem berejo člani-nepevci vsak za-se različne stvari, ki jih vzamejo iz društvene omare. Po kratki vaji zaključí predsednik učno uro ter opomni, da govori danes teden ta in ta, in prosi, da pridejo člani polnoštevilno. Tajnik pa si je zase zapisoval posamezne točke ter jih doma prepíše v društveni zapisnik, katerega prebere potem v prihodnji uri. Blagajničar je pobral članarino, knjižničar poročal o svojih knjigah. In na zadnje ostanejo sami odborniki še za četrte ure skupaj in sklepajo o društvenih potrebah. In tako naj je vsako nedeljo, vsako leto, v vsaki vasi.

Te učne ure pa naj bodo redne, ob gotovi uri in vsakokrat. In če bi došli tudi le trije člani! Pri teh priložnostih se lahko pobira tudi članarina, doneski za nove knjige in časnike itd.

Svoje društveno sobo, svoj dom, pa mora imeti vsako društvo, in če bi ga stala najemnina tudi 50 kron; nič ne dé, vse povrne korist in dobrot društva. Svoj dom, svoj ključ, svoj oder, slike, knjige, omaro itd. Vsak komad naj dobi svojo številko; naj se nabira inventar.

Katere pesmi se naj naučijo, kateri govori naj se govori, in sploh še druge podrobnosti in navode bo dobilo še do novega leta vsako društvo ali posebej v roke ali z naznanilom in poukom v „Miru“. — Delajmo, delajmo, in zbirajmo se v zimskih večerih okolu društev, tam naj bo naše veselje, naša šola, naša skrb.

Vsak ud, kateri bo sprejet in vpisan v društvene knjige, se zaveže izpolnjevati društvena pravila ter ubogati vodstvo, sicer ne doseže nobeno društvo svojega namena. In vsako vodstvo, oziroma odbor pa si naj takoj v začetku leta, recimo na vsakokratnem letnem občnem zboru, določi delo, oziroma naloge za celo leto naprej.

Člani naj se razdelé tako, da bodeta vsako nedeljo popoldne na skupnem sestanku v društveni sobi dva člana kaj zanimivega predavala. In ta red govornikov in predavanj naj se napiše ali pribije v društveni sobi. To naj bo stalni program za celo leto.

Po teh kratkih dveh govorih pa pridejo služajnosti, nasveti, pogovori itd. Potem branje kake koristne knjige. Glasno branje ne sme manjkati pri nobenih društvenih učnih vajah. Berejo se lahko tudi med tednom došli časopisi. Sledijo lahko tudi deklamacije, vaje v pravopisu, sestavljanje kakega dopisa itd., da se tako razširi duševno obzorje vsakega posameznika v društvu in doseže cilj društva — probujenost in zavednost našega národa.

Koroške novice.

Da se razumemo! Malo težko je res dati četudi samo malo drugačno ravnilo stvari, o kateri

je bilo prej med mnogimi ljudmi mnenje, da je stvar dobra taka, kakor je bila do izpremembe, oziroma da ne more biti nikdar boljša. Tako mnenje je vladalo najbrž tudi med nekaterimi koroškimi Slovenci gledé našega lista, dočim je bila večina rodoljubov prepričana, da list nikakor ni več zadostoval potrebam koroških Slovencev, da je bilo nujno treba izpremembe. Ta izprememba se je izvršila, in kakor nam prihajajo od raznih strani zagotovila, ugaja čitateljem nova smer. Vsekako pa smo čuli tudi glasove nezaupnosti, češ, da se morda namerava s poudarjanjem odločno národnega stališča napraviti nekako zev med gotovimi sloji našega národa. Ne! To je popolnoma napačno; ravno nasprotno je res. Naš popolnoma jasni cilj je, z odločnim poudarjanjem národnega stališča obuditi v našem národu ono národno zavest, ki se je vsled zanemarjenja ali ohladila, ali popolnoma izgubila. Naš namen je, da dosežemo nov národni prepoved koroških Slovencev, a v dosego tega namena so nam dobro došla vsa poštena sredstva. Vsled tega bo pač vsakomur lahko umljivo, da nimamo in tudi ne smemo imeti nikakih postranskih namenov, posebno pa ne onega, ki bi rušil edinost tam, kjer je najbolj potrebna. Dobro nam je došel in z veseljem pozdravljamo vsakega delavca na národnem polju, pa naj nosi tako ali tako suknjo, samo da ima pošten namen, koristiti národni stvari. Ako se komu zdé ta ali ona sredstva pripravnejša v dosego skupnega namena, mu ne bomo stali na poti, ali pazili pa bomo strogo nato, da se ne bodo prekoračile meje, izven katerih ni najti in tudi ne iskati nikakih dobrot za naš národ. Upamo, da bo to dovolj jasno za vsakogar. Vsak, pa naj bo tega ali onega stanu, naj ima edini cilj pred očmi: Koroški Slovenec bodi sam gospodar na svojih slovenskih tleh, in nihče ne bo več dvomil o poštenosti našega namena. Kaj mislijo naši očiti in skriti nasprotniki o nas, zato nam jih pač ni treba hoditi vprašat. Končno ponavljamo še enkrat, da je program Andreja Einspielerja tudi naš, da nam je sveto, kar je bilo njemu ljubo, naj torej nikogar ne moti, da smo jedro zavili v času primernejšo obliko.

Vlada v službi prusaških Nemcev. Ni dolgo temu, kar so „polomane štimce“ in drugi taki listi prusaškega kalibra začeli godrnjati, da hoče vlada posloveniti celo velikovško okrajno glavarstvo, češ, da namešča v Velikovec samo Slovence, ki že s svojimi slovenskimi imeni kar na cente hrustajo velikovško velenemštvo. In zaradi teh gorostasnih stvari, zato, ker se je par vsenemških lističev enkrat povzpelo do par grajalnih besedi, je obšel slavno e. kr. vlado grozen strah in trepet. In res, saj ni čudno, ako se šibé vladnim možem kolena in hrbitišča, ako zalaja nad njimi kako sčené v „polomanih štimcah“ in drugih podobnih časnikarskih capah, posebno še zato, ker po navadi ti lističi nimajo korajže, povedati vladni resnice v oči. In zgodilo se je tako, kakor so zahtevali vsenemški hajloveci: slavna e. kr. vlada, ona vedno „nepripranska“ vlada, ki skrbi za vse avstrijske národe enako „ljubeznivo“, kakor mati za svoje otroke, ta pravična, ta dobra, ta naša iskreno ljubljena mamica je ugodila ponižni želji svojih hajlovskih srčkov in dala jim je cukrček, da se jim vsaj za nekaj časa potolažijo vedno kruleči želodčki in gobčki. Premestila je iz Velikoveca Slovenca, deželnovladnega koncipista g. dr. Blaža Lahovnika, v Celovec in okrajnega nadkomisarja barona Lazzarinija, ki zna tudi precej dobro slovenski kot rojen Kranjec, v Šmohor. Ravno tako je premeščen Slovenec, deželnovladni koncipist dr. Josip Ferjančič, iz Št. Vida v Špital. Tako se je torej vsenemškimi kričanjem s pomočjo e. kr. vlade ohladilo razburjeno srce. Pa da ta slavna e. kr. vlada še bolj ugodi svojim ljubčkom, sta premeščena v Velikovec, v popolnoma slovenski okraj, dva politična uradnika, katera nimata niti pojma o jeziku ondotnega prebivalstva, kajti niti dr. pl. Josch, niti Bauer, ki prideta v Velikovec, ne znata niti besedice slovenski. Ne vemo, kako naj bi primerno imenovali tako postopanje e. kr. vlade, kajti niti najostrejša beseda bi ne bila dovolj ostrá

za tako vnebokričevo krivico. Na željo prusaških hajlovcov se slovenski uradniki tirajo v popolnoma nemške kraje, a Nemci, ki ne znajo niti besedice slovenski, se nameščajo tam, kjer je znanje slovensščine neobhodno potrebno. Seveda, takrat, ko se zahteva od nas Slovencev vsa sila davkov v krvi in denarju, ko gre zadnji vinar iz slovenskega žepa v c. kr. blagajno, ko se naši najboljši sinovi odvezajo za dolga leta nepotrebnemu domačemu delu, takrat nas pozna slavna c. kr. vlada, takrat se ne prezre niti eden Slovenec, kadar bi nam pa bilo treba dati za naše silne dolžnosti tudi kakih že davno nam zagotovljenih pravic, takrat pa za slavno c. kr. vlado ni več Slovencev na svetu, posebno če jo je že prej kak vsenemški kričaški list pokadil s par smrdečimi zavavljami. — Slovenske državne poslance opozarjamo na to dejstvo, da v prihodnjem državnozbornem zasedanju tudi v tem oziru storijo svojo dolžnost. To je naše edino upanje, kajti za naše besede bi imela slavna c. kr. vlada pripravljeno samo — zaplembo.

Ali spada to tudi v deželni zbor? Povodom predloga posl. Kramplna zaradi podpore sirotišnici v Trgu se je oglasil tudi posl. Weiss ter povedal sledečo „resnično“ dogodbo: Pred enajstimi leti je stopil v sobo mladega kaplana star mož, ki mu je začel pripovedovati, da prihaja ravno od svojega sina, ki sedi v gorkem gnezdecu, ali sin ga ni hotel vzeti k sebi. Mož je prosil kaplana podpore. Ta ga je peljal k nekemu večjemu duhovnemu gospodu, ki je dal revčku nekaj podpore, kaplan pa mu je dal one tolarje, ki jih je dobil na svoji novi maši. Mož je odšel in si zopet služil svoj kruh. Ker se je pa zelo postaral in oslavel, ni mogel več delati in je zopet prosil kaplana pomoči. Ta pa mu je odpisal, da naj se obrne na svojega sina, ki zahaja v visoke družbe in ima sam lep kapital, da mu lahko pomaga. Toda pri sinu mož ni dobil pomoči, kajti sin ni imel za očeta čutečega srca. Oče se je obrnil na neki red in ta ga je sprejel. Sedaj seveda plačuje sin — prisiljen — deset do petnajst goldinarjev na mesec za svojega očeta. — To je bila Weissova povest, a „sin“ se je tudi takoj oglasil in sicer — nemški deželni in državni poslanec Dobernig. Nas sicer stvar ne zanima, kako skrbi in mora skrbeti Dobernig za svojega očeta, pač pa ne vemo, kako je mogoče take osebne stvari obravnavati v deželni zbornici. Pač ne vemo, komu bi se bolj čudili: ali pripovedkinemu „sinu“, ki ne skrbi za svojega očeta, ali onemu, ki se ponaša s svojo „usmiljenostjo“, ali onemu, ki prinaša v deželni zbor take stvari. Oni kaplan je bil Weiss sam.

Okrtičeni „Štajercijanci“. Kdor le količkaj zasleduje pisarjenje „Štajercijancih“ šnopsarjev, mora reči, da ti lažnjivi vedno vpijejo, da so Slovenci, in sicer dobri, napredni Slovenci, kateri samo nočejo, da bi jim „dohtarji in farji“ gospodarili. Da so nemčurji ali Nemci, o tem noče nihče nič vedeti, niti „Štajerc“, niti njegov oče, boter in rednik, ptujski fabrikant žemelj in regelj, oče župan Ornig. Ker se je lažnjiva ptujsko „giftna krot“ tudi že na Koroškem skušala ugnezdit, naj tu povemo, kako piše o „Štajercijancih“ glasilo Vsenemcev — „Kärntner Wochenblatt“. Naslov notici je: „Nemško pri „Štajercijancih““. Dalje pravi: „Ptuj ima sedaj judovsko trgovino, ki je nastanjena v hiši Bratanitschevskih dedičev, katerim je notar Filafferro oskrbnik. »Petaverca« je že pred tremi tedni bobnala za to trgovino. Kako se to strinja s pozivom »Petaverce«, da naj ptujske ženske kupujejo le pri domačih nemških trgovcih? Ali ptujski Nemci »Štajercijanci« barve so si mislili: kšeft je kšeft po vzoru graškega »Tagblatt«.“ — Tako piše vsenemški list, iz česar izprevidi lahko vsak, da smatrajo Nemci, pravi Nemci, ptujsko „giftna krot“ in njene pristaše za Nemce, kateri pa niti svojih „nemških“ dolžnosti ne izpolnjujejo, ker jim je za „kšeft“ več kakor pa za narodnost. Takšno je torej Slovestvo ptujske „giftne krote“ in njenih šnopsarskih pristašev!

Kakor se posuje, tako se vračuje. Ni ga skoraj poštenega Slovence na Koroškem, da ne bi bil že okusil „sladkost“ najnesramnejših brezimnih napadov v glasilu nemškonalnacionalnega drž. in dež. poslance Doberniga, v tako imenovanih „polomanih štimateh“. Kakor toča se včasih vsipajo blatenja in zasramovanja po zaslužnih naših možeh, a v koliko so ta opravljiva poročila resnična, nam jasno kažejo razni popravki, katerih kar mrgolijo „polomane štimate“. Gotovo ni ravno prijetno za nikogar, ako se njegovo pošteno ime vlačijo po omazanih listih, a navzlic temu ima človek pri tem vsaj prepričanje, da se najde pač malo tako pokvarjenih ljudi, ki bi verjeli takemu obrekljivemu žlobudranju. Pač pa je stvar drugačna, ako pride v javnost kaka stvar, katero mora človek priznati za resnično. Potem pač ni posebno ugodno za dotičnika, da se njegovo perilo pere pred vsem svetom. In to se je enkrat dogodilo g. poslancu Dobernigu, lastniku „polomanih štimate“ samemu, ko je izvlekel posl. Weiss njegovo „sinovsko“ zadevo pred deželni zbor. Sicer je nastalo vsled tega mnogo godrnjanja

v nemškonalnacionalnem Izraelu in posl. Weiss si je zaslužil javni ukor v dež. zboru, o katerega opravičenosti nikakor ne dvomimo, pač pa je bila Weissova povest prav radikalno zdravilo za bolezen Dobernigovih „polomanih štimate“. Sedaj čuti gosp. Dobernig, kako neprijetno dirneje osebni napadi, katerih so njegove „štimate“ polne od začetka do konca, od katerih edino živé. Nismo še pozabili, kako so se zaletavale „štimate“ v g. dr. Brejca, in prav vseč nam je, da je tudi g. Dobernig enkrat okusil slast javnega napada. Da bi mu le dobro teknilo!

Slovesna zaprisega. Dne 1. novembra se bo vršila ob 9. uri dopoldne na dvorišču vojašnice v nekdanji sirotišnici slovesna zaprisega novincev in pričuvnikov 17. pešpolka, 2. bataljona 7. pešpolka, div. art. polka št. 9, domobranskega polka št. 4, enoletnih prostovoljcev in novincev 6. huzarskega polka.

Roparski vlom. V noči dne 7. t. m. so neznan lopovi vlomili v cerkev v Gospevoti. Iz enega nabiralnika so pobrali denar, dočim drugih nabiralnikov niso mogli odpreti. Kramp, s katerim so skušali nabiralnike odpreti, so pustili v cerkvi. Odrezali so še vrvi dveh zvonov in odnesli organistu sukno, ki jo je imel pri orgljah. Zasedili jih še niso.

Varujte se neke ženske, katera se potika zadnji čas po Koroškem, posebno ljuba so ji župnišča, in nadleguje ljudi za podporo, češ da drugače ne more domov na Kranjsko. Ta ženska je sleparica, ki si na tak način hoče brez težav zagotoviti prijetno življenje.

Melviče ob Zili. — Pogreb g. župnika Jož. Kren-a. — Bilo je dne 15. avgusta t. l., ko je g. župnik Kren tukaj v Melvičah obhajal zlato svojo mašo. Velika množica ljudi se je zbrala od vseh strani, da bi tako počastila zlatomašnika, ki je v melviški župniji pastiroval okroglo 35 let. V svoji mladosti je deloval kot kaplan na deveterih krajih. Poznal je tedaj dobro ljudi in ljudje so tudi njega dobro poznali in so ga posebno zavoljo njegovega odkritosrčnega značaja jako spoštovali. Prehladil se je, kar mu je povzročilo pljučno bolezen, ki sama na sebi sicer ni bila ravno prav huda, ki je pa pri že tako starem župniku zadostovala, da mu je vzela zadnje moči. K pogrebu, ki se je vršil v četrtek, dne 13. oktobra, prišlo je prav obilo ljudi. Pridigo imel je g. župnik Anton Pelnar iz Šent-Stefana, pogreb pa je vodil g. dekan Ivan Držanič. Dobro polovico svojega denarja volil je v dobre namene. N. v. m. p.!

Zimski kmetijski tečaj v Velikoven. Kakor je znano iz deželnozbornih poročil, se bo ustanovil v Velikovcu zimski tečaj, v katerem naj bi se podajal kmetiskim sinovom in tudi starejšim gospodarjem teoretičen pouk v kmetijstvu. Gotovo je, da z veseljem pozdravljamo ta sklep deželnega zbora, kajti kakor vsakdo, priznamo tudi mi potrebo kmetijskega pouka, ali z nekako nezaupnostjo pa vendar gledamo bodočnost tega tečaja. Reklo se je sicer, da se je poskrbelo zato, da se bo poučevalo tudi v slovenskem jeziku, ali kakor se nam zdi, je s to obljubo nekako tako, kakor je bilo z onim ježem in lisico v skupnem brlogu. Jež je s svojimi iglami izbodl lisico iz brloga, in nam se zdi, da bi znal storiti slovensščine zmožni potovalni učitelj isto s slovenskim jezikom kakor jež z lisico. Sicer smo pa tudi popolnoma trdno prepričani, da se je tečaj določil za Velikovec edino le zato, da se zagotovi posl. Tšcharretu njegov mandat in za nič drugega, s čimer odpade nad polovico in še več dobrot tega tečaja. Kakor smo torej rekli, imamo jako malo zaupanja do dobrot, ki nam jih naklanjajo Nemci, in najbrž se ne bomo varali, ako rečemo, da je ta tečaj novoustanovljena pomenčevalnica za naše slovensko kmetско ljudstvo. Sicer pa takointako ne bo dolgo, da se bomo lahko prepričali o tej stvari.

Globasnica. — Občinske volitve razpisane. — Kakor je znano, so bile v Globasnici občinske volitve vsled pritožbe naših nasprotnikov ovržene. Nova volitev se bo vršila dne 29. t. m., torej prihodnjo soboto, v gostilni g. Ferd. Krajger p. d. Žlokarja v Štebnju, in sicer prične voliti tretji razred ob 9. uri predpoldne, drugi ob pol 12. uri in prvi ob 2. uri popoldne. — Slovenski volilci! Pokažite ta dan, da vam Slovenec ni samo na jeziku, ampak da ste pripravljeni za svoj mili narod tudi kaj žrtvovati. Ne ustrašite se ne pota, ne zamud, ne groženj naših posiljenemcev. Pridite vsi kot en mož, polni navdušenja za našo sveto stvar, pridite kot možje, ki vedó, kaj hoče naša stranka, pa tudi poznajo nakane naših nasprotnikov, namreč spraviti našo občino v nemškutarke roke. Če pridete tako na volišče, potem je zmaga gotovo naša. Bodite prepričani, da gleda celi slovenski Gorotan s ponosom na vas in pričakuje trdno, da boste izpolnili svojo dolžnost. Nasprotno pa naj vam doni po ušesih narodna:

„Vsak naj pogine, kdor narod taji;
Se zemlja ne pije njegove krvi!“

Dobrlavas. — Svoji k svojim! — V živem spominu so nam še dogodki pri občinskih volitvah pred 3 leti, in dogodki v znamenju „repe“ pri Mežnarju v Kokju. Ti dogodki so pa tudi zoper pričakovanje naših nemčurjev, ki so tedaj še vladali nad slovenskim kmetom kakor turški paše, obrodili za nje pač prekišel sad, namreč „Narodni dom“. Sedaj se je nastanil v ti lepi hiši izvrsten trgovec g. Anton Paar. Tudi nasproti njemu skušajo nekateri nemčurji pokazati svojo „ljubezen do Slovencev“. Pa — prepozno je, opravili ne bodo ničesar. Ljudi pregovarjajo na vse načine, celo na cesti jih lovijo... Kakor se pripoveduje, trdi neki mogočnej, da bo moral g. Paar v enem letu zapreti. Pa danes temu prevzetnežu povemo: če bi oni trgovec v spodnjem kotu celo leto blago zastonj dajal, bo g. Paar danes leto še ravno tam, kjer je sedaj. Zato je poskrbljeno. Povemo pa onemu mogočnej, ako ne bode miroval, da mu bomo njegov strupeni jezik tako zasolili — da ga bo še dolgo pekel. Tudi nekega profesorja, ki je steber dobrovskega nemčurstva, vidimo večkrat, kako se sprehaja pred „Nár. domom“, posebno ob nedeljah. Nekateri pravijo, da šteje ljudi, ki gredo v novo trgovino, drugi pa pravijo, da čaka, kdaj se bo „Nár. dom“ podrl, da bi ga podprl; tudi njemu svetujemo, naj te svoje sprehode omeji, sicer mu bomo skuhal močnik, ki bo močno po „golaževem“ dišal. — Mi pa se držimo g. Paara, ki nam postreže s popolnoma svežim blagom po najnižjih cenah. Naše geslo naj bi bilo: v Dobrlivasi h g. Paaru, v Sinčivasi pa h g. Novaku. Svoji k svojim!

Koroški deželni zbor.

15. seja dne 14. oktobra.

Vložen je predlog posl. Winklerja, da naj se pošlje deželnega uradnika, kateri naj preišče škodo, ki jo je povzročila povodenj v labudski dolini.

Posl. Ghon poroča, da je ministrstvo za notranje zadeve ponovno odklonilo prošnjo za državno podporo v svrhu poprave po povodnjih poškodovanih deželnih cest in mostov, akoravno je deželni odbor v svoji prošnji opozarjal nato, da bi se morale sicer deželne doklade zvišati od 65 na 78%. Vendar pa je ministrstvo dovolilo 80.000 K za uravnave Drave in njenih pritokov, ko se bodo ceste popravljale. Potrebovalo bi se 272.000 K, da bi se delo izvršilo, ker pa denarja ni, se bo naredilo le najpotrebnejše. Ker dežela vsled slabih gmotnih razmer cest ne more popraviti, naj se vložijo še enkrat prošnja na vlado.

Za podporo ubožnejšim svinjerecem se določi 1000 K, ako poljedelsko ministrstvo prispeva tudi 1500 K. Ta podpora naj bi se dajala v svrhu izboljšanja svinjakov.

Posl. Grafenauer z veseljem pozdravlja to podporo, pač pa misli, da bi imelo več uspeha, ako bi se ljudstvo pošteno poučilo, kako je treba urediti svinjake. To je delo kmetijske družbe, katera bi morala v svojem glasilu „Landwirtschaftliche Mitteilungen“ po vzoru ljubljanske kmetijske družbe prinašati lahko umljive črteže in risbe takih naprav, in pouk o živinskih boleznih itd. Glasilo kmetijske družbe je vse presuhoparno. To naj bi kmetijska družba upoštevala.

Posl. Waldner je mnenja, da bi ljudstvo ne umelo teh črtežev, strinja se pa s poslancem Grafenauerjem, da glasilo kmetijske družbe ne odgovarja svoji svrhi. Pač pa naj bi posl. Grafenauer vplival v svoji stranki, da ne bi ljudje smatrali kmetijske družbe za liberalno in brezbožno.

Posl. Huber odgovarja nasproti poslancu Grafenauerju, da kmetijska družba že dolgo časa izdaja take črteže vsakomur, kdor jih želi. Gledé „Landw. Mitteilungen“ pravi, da posl. Grafenauer in njegova stranka deluje proti njim, namesto da bi delala zanje.

Obema odgovarja posl. Grafenauer, da se gledé „Landw. Mitteilungen“ strinja z njim tudi posl. Waldner. Da bi se pa med Slovenci smatralo za brezbožno, ni res, ker so gospodarski list. Risbe in črteži imajo gotovo svojo vrednost. Ako jo imajo na Kranjskem, zakaj bi je ne imeli na Koroškem. Slovenci niso krivi, da nima družba več članov. Vsekako pa naj se pusti v gospodarskih zadevah politika na strani. Drug na drugega smo navezani, torej obnašajmo se tudi drug proti drugemu bratovsko in uspeh ne bo izostal.

Predlog posl. Ghona, da se ustanovi z letom 1905/6 v Beljaku trirazredna deška meščanska šola, se odkaže finančnemu odseku.

Predlog posl. Kramplna za podporo sirotišnici v Trgu se odkloni.

Zelo zanimiva je bila razprava o tem predlogu, ker je v njo vpletel posl. Weiss ono dogodbico o „nehvaležnem sinu“, katero prinašamo med koroškimi novicami.

Posl. Dobernig se je že med govorom posl. Weiss oglasil, češ, da se bo ta „sin“ že sam javil, in je potem priznal, da je on sam ta sin. Pravi, da je popolnoma neresnično, da ni skrbel čisto nič

za svojega očeta. Odkar sam služi svoj kruh, je vedno podpiral očeta in ko oče ni mogel več delati, je on skrbel, da je bil oče sprejet pri usmiljenih bratih. Kdor tega ne verjame, naj vpraša usmiljene brate v Št. Vidu. Da on sam ni premožen, da se mora boriti („polomane štimce“) za svoj kruh, vé vsakdo. Da pa se je spravila ta zadeva pred deželni zbor, je pripisati le maščevalnosti posl. Weissa.

Posl. grof Lodron izjavi, da z ogorčenjem obžaluje, da mora vsled doslednosti glasovati ob strani posl. Weissa.

Posl. Weiss se opravičuje, da ne more on zato, ako je Dobernik obrnil stvar nase, ker on ni imenoval nikogar.

Predlog je bil nato, kakor smo že rekli, odklonjen.

16. seja dne 17. oktobra.

Vloženo je bilo pet peticij, katere so se izročile dotičnim odsekom.

Deželni glavar grof Goëss takoj v začetku seje pokliče posl. Weissa k redu, češ da je v prejšnji seji, ne da bi imenoval kako ime, člana deželnega zbora okrivil nizkotnega in sramotilnega dejanja.

Predlog posl. Kirschnerja, da naj se ustanovi nekaj prostih mest na deželni gospodarski šoli, in predlog posl. Ghona za izpremembo deželnozbornskega poslovnika se odkaže obravnavi rednim potom.

Posl. Waldner poroča, da naj se odkloni predloženi zakonski načrt gledé omejitve nerednosti in izgredov pri pogrebih in plesih, češ da bi taka postava ostala le na papirju. Ta predlog se je stavil vsled prizadevanja posl. Grafenauerja.

Zakonski načrt je sestavil deželni odbor in se glasi:

§ 1. JEDI in pijače dajati pri čuvanju mrličev in prirejanju posebne pogrebnice je prepovedano.

§ 2. Prestopki te postave se kaznujejo z globo 10 do 50 K, v slučaju neiztrljivosti z zapornom do 5 dni.

§ 3. Globe pripadejo občinskemu ubožnemu zakladu.

Posl. Waldner kot poročevalec juridičnega odseka je mnenja, da bi bila primernejša zato naredba, ne pa postava, ter naj bi potem orožniki z nasajenim bajonetom pazili, da ne bi se v hiši, kjer leži mrlič, storilo kaj proti tej naredbi.

Posl. Grafenauer odgovarja, da je sicer ta načrt postave nekoliko nepopoln in bi ga moral deželni odbor še nekoliko popolniti, pač pa odgovarja dejanskim razmeram koroškim. Posl. Waldner se kaže nedoslednega, kajti ko sem lani govoril o tej zadevi, mi je poslanec Waldner pritrjeval, česar pa danes nikakor ni storil. Glavni vzrok nerednosti je, da se dajejo pri čuvanju mrličev jedi in pijače, in to bi bilo treba odpraviti. Kar se zgodi po pogrebu v gostilnah, tega se ljudem ne more prepovedati. Ako je pokopališče daleč, je pač umevno, da se po pogrebu pogrebeci nekoliko okrepejajo v gostilni, pač pa ni primerno, da bi se poleg mrliča dajale jedi in pijače. Kmeta, ki stoji z mrzlo pipo pred hlevnimi vrati, se lahko kaznuje za 5 gld., zakaj se ne bi mogla tudi za te razmere skleniti postava, ki bi blagodejno vplivala na vse koroško prebivalstvo. Nekaj občin je sicer že storilo tozadevne sklepe, ali ti sklepi nimajo trajne veljave. Sicer je res, da mora imeti pri celi stvari orožništvo nekako oblast, ali v prvi vrsti so poklicane občine, da storijo svojo dolžnost. Strogost je vsaj za prvi čas potrebna, pozneje bi se ljudstvo že z lahkoto dalo pridobiti za dobro stvar, ker bi imelo samo dobiček, saj stvar tudi ne stane ravno tako malo. Govornik želi, da bi se vsaj nekaj storilo v tej zadevi.

Deželni predsednik meni, da bi bila tozadevna naredba brez postavne podlage, torej nemogoča, pač pa naj bi občine delovale v nakazani smeri, a vlada jim bo gotovo rada pomagala.

Posl. Kotz pripomni, da naj bi se tudi duhovščine ne pozabile, ki ima veliko vpliva na ljudstvo. Sprejel se je predlog juridičnega odseka, da se o predlogu deželnega odbora ne obravnava, pač pa se naloži deželnemu odboru, da naj se odpravijo neredi in izgredi pri pogrebnicah in mrtvaških čuvanjih po zdravstvenem in krajevnem nadzorstvu, pri čemer naj pomaga orožništvo.

Sprejelo se je nato še nekaj predlogov za uravnavo hudournikov, predlog gledé uravnave Krke in Gline pa se je izročil odseku.

17. seja dne 18. oktobra.

Čevljarski strokovni šoli v Celovcu se dovolj 200 K podpore.

Deželnemu odboru se naloži, da naj posreduje pri vladi, da se bodo onim posestnikom, ki jim je povodenj naredila škodo, čim prej davki odpisali.

Občini Žrelec se nakaže 2000 K v dveh letnih obrokih v svrhu naprave vodovoda.

V zadevi prošnje, da bi se lovska postava izpremenila in popolnila, se je sklenilo, da naj deželna vlada tozadevne pritožbe preišče in ukaže

podrejenim oblastim, da ukrenejšo vse potrebno. Posebno naj se gleda nato, da se bo škoda pri zelju in repi natančno ugotovila in da se bo pri izpremembi lastnika lova določilo, kdo naj plača škodo.

18. seja dne 19. oktobra.

Posl. Grafenauer je vložil predlog, da naj se deželna cesta preloži iz Št. Janža v Šmarjeto in odtamkaj do Velikoveca razširi. Ravno tako naj se cesta iz Mež črez hrib preloži v Libuče.

Učiteljicam ročnih del se nakaže letna plača po 24 K za vsako tedensko uro. Število tedenskih ur naj ne bo izpod tri in ne nad šest. Za potno nagrado izven kraja se določi 12 vinarjev za vsak kilometer.

Posl. dr. Lemisch poroča o deželni živinski zavarovalnici, katera ne kaže posebnih uspehov. Prebitka je bilo le 491 K 49 vin., katera svôta se pridene rezervnemu zakladu.

Posl. Kirchmayer ostro napada vlado, da se še sedaj ni postajališče državne železnice v Bistrici izpremenilo v popolno postajo s tovornim prometom. Sklene se, da dežela prispeva k tej izpremembi gotovo svôto, ako država stori isto.

V zadevi kmetijske šole se sklene, da naj deželni zbor stopi v dogovor s kmetijsko družbo, deželno vlado in koroško hranilnico, gledé ustanovitve paralel na tej šoli ali preureditve iste v višje organizovani kmetijski zavod.

V zadevi ureditve potoka Ročica v blaški občini pove deželni predsednik, da je poljedelsko ministrstvo dovolilo 50 odstotni prispevek, železniška uprava pa 3000 K.

19. seja dne 20. oktobra.

Posl. Grafenauer predloži peticijo, da naj se povrnejo obresti za šolsko stavbo v Galiciji in predlaga, da naj se stvar nujno obravnava. Deželni glavar pripomni, da po določbah poslovnika nujna obravnava ni mogoča, pač pa izjavi, da se bo zadeva vsled utemeljene nujnosti rešila kar najhitreje.

Posl. Kirschner utemeljuje predlog za ustanovitev prostih mest na gospodarski šoli. Predlog se izroči gospodarskemu odseku.

Dekliškemur liceju v Celovcu se določi prispevek 1500 K.

V zadnji reviziji občin pripomni posl. Grafenauer, da se doklade neenako predpisujejo in da revizorji niso nepristranski. V svrhu revizij se namesti nov uradnik pri deželnem knjigovodstvu.

Deška meščanska šola v Beljaku se ustanovi s šolskim letom 1905/6.

20. seja dne 21. oktobra.

Dekliška meščanska šola v Špitalu se ustanovi z začetkom šolskega leta 1905/6.

Posl. Burger utemeljuje potrebo zvišanja užitninskega davka na vino, vinski in sadni mošt od 20 na 100%, da se pokrije deželni primanjkljaj v znesku 190.000 K. To zvišanje bi neslo deželi 189.000 K. Užitninska naklada bi potem znašala pri vinu 4 K 57 vin. za hektoliter, 3 K 56 vin. za vinski mošt in 1 K 18 vin. za sadni mošt. Ta davek velja tudi za zasebnike. Posl. dr. Artur Lemisch predlaga zvišanje davka na 120%. Po dolgi razpravi, ki se je nadaljevala še v popoldanski seji, je bil sprejet predlog posl. dr. Arturja Lemischa, da se pobirajo od mesa 20%, od vina, vinskega in sadnega mošta pa 120% deželne doklade.

Sprejel se je predlog, da naj vlada odpravi prepoved izvoza krme.

Društveno gibanje.

Občini zbor Ciril in Metodove družnice v Št. Jakobu v Rožu se vrši v nedeljo, dné 30. t. m., popoldne po blagoslovu po sledečem sporedu: Pozdrav predsednika. Poročilo tajnika in blagajnika. Volitev odbora. Slučajnosti. Slavnostni govor govori g. deželni poslanec Grafenauer. Za zabavo je poskrbljeno s petjem in tamburanjem ter uprizoritvijo igre „Vedeževalka“. Člani družnice in sploh vsi Slovenci od blizu in daleč se vabijo, da se udeležé prireditve v najobilnejšem številu.

Odbor.

Kat. slovensko izobraževalno društvo Gordanje-Jezerce priredi v nedeljo, dné 30. oktobra 1904., popoldne ob 1/2. uri, javen shod v Umbarah pri Domačalah in sicer pri Nemcu. Na dnevnem redu je: 1. O ljudski omiki. Govori Jan. Kaufman. 2. Kaj stane alkohol Nemčijo? Govori Bernard Schwarz. 3. Sv. Anton Padovanski. Govori Jožef Lesjak. 4. Društvene zadeve. Shod se začne po blagoslovu (ob pol dveh) v umbarški podružniški cerkvi, pri katerem bodo peli pevci iz Št. Jurija in Jezerce. Vso okolico vabi vljudno

odbor.

Akad. tehn. društvo „Tabor“ v Gradcu si je na svojem ustanovnem občnem zboru dné 16. vinotoka 1904 izvolilo za zimski tečaj sledeči odbor: Predsednik: g. Ivan Ozmec, kand. phil.; podpredsednik: g. Kristijan Pertot, stud. techn.; tajnik: g. Ivan Prekoršek, stud. phil.; blagajnik: g. Vikt. Turnšek, stud. techn.; knjižničar: g. Janko Bratina,

stud. phil.; gospodar: g. Zdravko Mörtl, stud. phil.; odborn. namestnika: g. Janko Leskovec, stud. iur., g. Rudolf Kavčič, stud. techn.

Slovensko kat. akad. društvo „Zarja“ v Gradcu si je izvolilo na V. rednem občnem zboru v zimskem tečaju 1904/5 sledeči odbor: Predsednik: cand. iur. Lovro Pogačnik; podpredsednik: phil. Val. Rožič; tajnik: phil. Fr. Kotnik; blagajnik: phil. K. Dermastia; gospodar: cand. phil. J. Koletič.

akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju je izvolilo na svojem prvem občnem zboru za tekoči zimski tečaj sledeči odbor: Predsednik: Lovše Ant., stud. phil.; podpredsednik: Stibler Miloš, stud. phil.; tajnik: Breznik Jos., stud. phil.; blagajnik: Režek Ivan, cand. iur.; knjižničar: Premrl Ciril, stud. phil.; arhivar: Luznar Jak., stud. iur.; gospodar: Ravnik Rudolf, stud. iur.; namestnika: Mastnak Lav., stud. phil.; Pikuš Ivan, stud. phil.; pregledniki: Babnik Mirosl., cand. iur.; Dolenc Matko, stud. phil.; Pivko Lud., stud. phil.

Slovenstvo in Slovanstvo.

Odlikovani Slovenci. Ob priliki zatvoritve jugoslovanske umetniške razstave v Belemgradu je odlikoval kralj Peter dva slovenska umetnika z redom sv. Save III. vrste, tri z redom sv. Save IV. vrste in dva z redom sv. Save V. vrste.

G. Anton Bezenšek, profesor v Plovdivu na Bolgarskem, je praznoval ta mesec petindvajsetletnico svojega delovanja na Bolgarskem. G. Bezenšek, ki ima poleg zaslug za bolgarski narod tudi mnogo istih za svoj slovenski narod na polju narodne prosvete, je bil ob tej priliki odlikovan od bolgarskega kneza z najvišjim redom za „nauka uskustva“. Tako spoštujejo sinove slovenskega naroda drugje.

Poročil se bo v Ljubljani g. Martin Zwitter, c. kr. avskultant, koroški rojak, z gđ. Frančiško Majzelj-ovo. Častitamo!

Nov slovenski list. Kakor se nam poroča, se namerava na Jesenicah na Gorenjskem ustanoviti slovenski list, ki bo branil slovenski značaj Jesenic in cele Gorenjske. Tako daleč je torej že prišlo, da se je v resnici bati, da postanejo Jesenice nemške. Pod okriljem zagrizeno nemške kranjske industrijske družbe se je začelo na Jesenicah šopiriti nemštvo, kateremu prav dobro pomaga domači prepir med Slovenci. Bog daj, da bi novi list — „Jesenška straža“ — res pošteno in uspešno stal na straži pred nemškutarskim navalom!

Slovenska zmaga na Štajarskem. Neumornemu delu slovenskih rodoljubov se je zopet posrečilo izviti eno občino iz nemških rok, namreč občino Sv. Krištof pri Laškem trgu. Slovenci so zmagali pri občinski volitvi v vseh treh razredih. Ker ste sedaj okoliški občini slovenski, pač ne bo dolgo trajalo, da bo padla tudi trška nemška trdnjavnica. Hrabrim bojevnikom za pravice naroda naše najprisernejše častitke!

Dopisi.

Celovec. V društvih se kaže narodova moč, to je gotovo dejstvo, o katerem ne more dvomiti živa duša, kajti samo narodna društva so oni činitelj, kateri daje narodu vse, kar mu je treba za napredek, kar mu je nujno potrebno za pravo narodno življenje. Narod brez društev je mrtev.

Ni dolgo temu, niti eno leto ni preteklo, kar se je ustanovilo v Celovcu slovensko delavsko društvo, in prošlo nedeljo smo videli, kako se je v tem kratkem času bujno razvilo narodno delo med našim slovenskim delavstvom. Priznati moramo, ne da bi se komu laskali, da so možje, ki so ustanovili to društvo, odprli slovenskemu narodnemu gibanju v Celovcu polje, na katerem se morejo in tudi morajo doseči uspehi, kakoršnih ustanovitelji sami niso niti pričakovati mogli. Slovenski delavci v Celovcu! Dà, res bi vprašali, koliko jih je, ki niso rojeni Slovenci, koliko jih je, da se po njihovih žilah ne pretaka slovenska kri? Le stopite, kamor hočete, in našli bodete povsod naše ljudi, Slovence; le žal, da je med njimi narodna zavest ali popolnoma zamrla, ali pa vsaj tako oslabela, da jih naši nasprotniki brez ovir prištevajo sebi. Rečemo le, da bi bil Celovec nad polovico slovenski, ako bi vsak, ki je rojen Slovenec, tudi pokazal svetu svojo pravo barvo. So Slovenci, ki ne vedó, da so Slovenci, a delavsko društvo si je postavilo divno nalogo, da odpre ljudstvu oči, da mu pokaže, kje je njegovo pravo mesto, kam naj gre, da bo med svojimi.

Ob 4. uri popoldne je bilo napovedano zborovanje v Cavniskovi gostilni, a bilo je že pred napovedanim časom težko najti prostora, kajti zasledeno je bilo vse. Društveni predsednik otvoril zborovanje in dá besedo tajniku, da prečita zapisnike. Nato nastopi deželni poslanec g. Grafenauer ter v daljšem, jako zanimivem govoru obravnava razmerje med delavcem in delodajalcem. Reči moramo, da je govor g. poslanca naredil velik vtis na vse navzoče. Kot drugi govornik je nastopil

urednik „Mira“, g. Ekar, ki je vzel v pretres društvena pravila. Izmed vsega naj poudarimo to, da so pravila posebno v narodnem oziru pomanjkljiva poleg drugih stvari, katere so večinoma le formalnega pomena. Vendar pa, da se izogne kakemu nesporazumljenju, predlaga govornik, da naj se prej ko mogoče skliče izredni občni zbor, na katerem naj se pravila izpremenijo, oziroma izpopolnijo. Občinstvo je pazno sledilo govorniku in se je strinjalo z njegovimi izjavami. Po kratkem pojasnilu društvenega konzulenta g. Dobrovca se je razvila zanimiva debata o stvari, v katero je posegel tudi g. Grafenauer, priporočajoč, da se društvena pravila popolnijo, oziroma izpremené. Najzanimivejša točka vsega je pač bila razmerje slovenskega delavskega društva z nemškimi krščansko socialnimi. Poudarjalo se je, da je bilo svoj čas pač mnogo Slovencev članov pri nemškem društvu, da si je celo s slovensko pomočjo dobilo nemško društvo svoj dom, ali žalibog se je prav kmalu pokazala nemška hvaležnost, kajti Slovenci se je takorekoč vrglo iz društva, ko se jim je zabranila slovenska govorica. To je bil tudi prvi povod, da se je ustanovilo slovensko društvo. Najlepše pri celi stvari pa je, da ipak nemško društvo pri svojih prireditvah rabi člane slovenskega društva, pevce in igralce, dasi ravno se je svoj čas postavilo Slovenci na plan. G. posl. Grafenauer in g. Ekar sta sicer z ostrimi, pač pa popolnoma resničnimi besedami grajala to slovensko prijelivost, to pomanjkanje narodnega ponosa in odločnosti. Vse občinstvo pa je bilo odločnega mnenja, da odslej slovensko društvo ne bodi več podlaga nemški peti. Na predlog g. Ekarja je nato pooblastil zbor društvenega predsednika, da tekom treh tednov skliče izredni občni zbor, na katerem se bodo izpremenila in popolnila društvena pravila.

Na tem mestu naj izrečemo tudi vse priznanje celovškemu tamburaškemu društvu „Bisernici“, ki je pod vodstvom g. Juga izborna zabavala družbo s svojim sviranjem, in pevskega zboru, ki je zapel več lepih slovenskih pesem. Želeti bi le bilo, da bi se pevski zbor pomnožil s pristopom novih društvenih članov-pevcev.

Kakor smo že rekli, je slovensko delavsko društvo od svojega početka storilo lep korak naprej. V kratkem času svojega obstoja je doseglo uspehe, kakoršnih ni bilo pričakovati. Seveda stem še ne rečemo, da je storjeno vse. Ne, društveni delokrog je velik, treba je mnogo dela, mnogo truda, ali vse se bo doseglo, ako bo imelo društvo trdno podlago, moralno in gmotno. Zato je pač treba, da se za to društvo zanima vse celovško Slovenstvo, da, ne bi smelo biti Slovencev, posebno ne zavednejšega, ki ne bi bil član društva, redni ali pa vsaj podporni. Tu se da mnogo storiti, glejmo torej, da ne zamudimo pravega časa!

Radiše. Po slovesni otvoritvi poštne nabiralnice v nedeljo dné 2. oktobra t. l., popoldne. napravilo je naše izobraževalno društvo občne zborovanje. Predsednik g. Jož. Sušnik p. d. Metavar pozdravi s krepkimi besedami v tako obilnem številu došle zborovalce. G. iur. J. Vidovic spodbuja v lepem govoru vse navzoče k skupnemu delovanju za sveto narodno stvar; posebno pa navdušuje fante in dekleta, naj se vedno in povsod zavedajo, da so slovenske matere sinovi in hčere. Biti slovenske krvi, to bodi Slovincu ponos!

Nista še minila dva meseca, kar smo društvo ustanovili, in že je obrodilo lep, dragocen sad. Kar čudili smo se, ko je nastopil prvokrat mladenič A. Thaler, p. d. Tončev na Radišah, preprost kmetki fant. Dobro premišljene besede, katere mu je narekovala iskrena ljubezen do naše slovenske domovine, so mu tekale prav gladko. V lepo dovršenem govoru nam je govornik podal sliko o potrebi in neizmerni vrednosti branja dobrih knjig in časnikov. Iz govora je vsak lahko spoznal, da ima ta mladenič nadarjenost in zmogljivost za govornika; treba se bo le prav pridno vaditi. Upamo, da drugi mladeniči ne bodo zaostali, in da nas bo še marsikateri razveselil pri društvenih zborovanjih, tako bo društvo začelo šele prav živeti, tako se bo razcvetelo in obilnega sadu rodilo v čast Radišanom in celemu slovenskemu narodu.

G. Val. Lakner, p. d. Hrastnikov na Radišah, razloži še potrebo in pomen skupnega, enotnega delovanja vseh nepolitičnih društev, katerih imamo na Kranjskem, Štajarskem in tudi že na Koroškem že prav lepo število, na kar se sklene, da naše društvo pristopi k „Zvezi“.

Med posameznimi točkami so nas vedno razveseljevali društveni tamburaši, kateri pod vzornim vodstvom mladeniča Alojzija Thalerja prav pridno napredujejo. Le tako naprej, vi mladi slovenski junaki!

Z one strani Karavank. — Občinske volitve Podkloštom. — Prosim, da blagovolite sprejeti v Vaš cenjeni list, ako je še kaj prostora in ako je mogoče v prihodnji številki, sledeči dopis, ako je za javnost. Sestava je le borna, kakoršna sploh more biti od ženske, ki je obiskala „dobre“ koroške nemške ljudske šole, ki se uči slovensčine šele od

svojega moža. Ker veliko berem in imam prav posebno veselje zasledovati narodnostni boj na Koroškem, se za svoj rojstni kraj tudi prav posebno zanimam, kakor se vsak, ako ima le malo ljubezni do svojega národa in rodne mu zemlje. In ravno to je, kar mi daje pogum in mi celo veleva, da se predrzmem kot ženska, akoravno je to prvič v mojem življenju, poslati ta dopis.

Veseleč se preobrata v narodnem oziru v mojem rojstnem kraju povodom občinskih volitev Podkloštom čestitam iz dna srca kot rojakinja in Slovenka pred drugim vsem novoizvoljenim slovenskim odbornikom, oziroma svetovalcem, ter kličem njim kakor vsem onim volilec, ki so se zavedali svoje narodnosti ter izvolili moše iz svoje srede, gromoviti „živio“!

Le tako naprej! Slovenec naj povsod zastopa Slovence, ker le njemu je mogoče zastopati njegove težnje v narodnem kakor v gospodarskem oziru. Ako boste zanaprej stali na svojem mestu, se bode kmalu podrlo nemško gospodstvo v občini, kakor se podira zidovje starodavnega gradu! Na zdar! — Rojakinja iz Podturja, sedaj živeča onstran Karavank.

Pripomba uredništva. — Z veseljem priobčujemo ta dopis, ki kaže, da se tudi naše žentstvo zanima za javno narodno življenje. Tudi mi kličemo „tako naprej“, a ta klic naj velja slovenskemu koroškemu žentstvu, katero naj razvidi iz besed svoje rojakinje, kako je treba čutiti, živeti z národom. Ako bi bilo pri nas v vsaki vasi vsaj nekaj takih žen in deklet, kakor je pisateljica tega dopisa, potem bi se ne bilo bati, da bi Slovenci na Koroškem izginili!

Gospodarske stvari.

Redilna štupa za živino — sleparstvo. Po časnikih, koledarjih in pratikah z velikanskim vrščem priporočajo redilno štupo za živino, zlasti za prašice, in celo potujoči prodajalci ponujajo kmetom to blago kakor nekaj čudotvornega. Trdijo, da živina, ki uživa to štupo, izredno izvrstno uspeva in se redi, in če je bolna, se ozdravi.

Ali ta štupa, ki se je na dan živini dá po par žličic, more rediti? — Ne! Živino redi samo dobra krma v zdravem hlevu. Kaj drugega trditi je bedasto. V redilnih štupah more le tisto rediti, kar je redilnega, in tega je v teh štupah tako bore malo, da ne pride niti v poštev med redilnimi snovmi, ki jih živali že tako dobivajo v veliki množini v krmi.

Ali redilne štupe morejo bolno žival ozdraviti? — Smešno! Vsaka bolezen zahteva drugo zdravilo, in ta mešanica, ki jo imenujejo redilno štupo, niti ozdravi vse bolezni! Če živina ne more jesti in ni vzrok kaka posebna bolezen, tedaj je vzrok živinorejec sam, ki ne ravna pravilno z živino in je ne krmi dobro; zato noben redilni prašek živine ne napravi bolj ješče, dokler živinorejec svojih pogreškov ne popravi.

Kaj pa je redilna štupa? — Redilna štupa je zmes oglja, turšične ali kake druge moke, klajnega apna, kuhinjske soli, Glauberjeve soli, rožičeve moke, zdrobljenega ovsa, zdrobljenih brinovih jagod, sladkih koreninic, janeža, koporca, encijana itd. — Edina moka v taki štupi je redilna, a te stane v štupi kilogram 2 kroni; in te pač kmetovalec ne bo v lekarni kupoval. Priporočljivo je klajno apno, ki stane kilogram 25 vinarjev, in sol, ki stane 7 vin.; a v redilni štupi se ti dve snovi plačujeta po 2 kroni kilogram. Kaj pa drugo? Brinove jagode, janež, koprec, encijan itd. prav gotovo ne redé; res je, da včasih prebavljanje pospešujejo, dokler se jih želodec ne privadi, a priporočati, da bi se te reči redno pokladale, je nesmisel, in jih vrhutega živinorejec lahko sam kupi za par vinarjev, če jih ne dobi zastoj.

Kako učinkuje redilna štupa? — Edino, kar je gledé učinka redilne štupe upoštevati poleg učinka klajnega apna, je neki brezpomemben vpliv na prebavljanje; to pa živinorejec bolje doseže z dobro postrežbo in s krmo ter s cenejšim polaganjem soli.

Komu koristi redilna štupa? — Redilna štupa koristi samo izdelovalcem, ki z njo delajo ogromne in neopravičene dobičke.

Komu škoduje redilna štupa? — Redilna štupa prav zelo škoduje kmetu-živinorejcu, ki si z njo nalaga popolnoma nepotrebne in znatne stroške.

Kdaj je prodaja redilne štupe poštena? — Kedar izdelovalec, oziroma prodajalec prodaja to štupo le kot sredstvo, ki naj prebavljanje pospešuje, in sicer brez vseh nepotrebnih primesi, kakor moke, oglja itd. in za primerno ceno, ki je v razmerju s tržnimi cenami po 50 vinarjev kilogram. Takrat ne bo kaj oporekati, četudi je redno pokladanje takih prebavljanje pospešujočih zmesi v umni živinoreji smatrati za bedasto, nepotrebno.

Prodaja redilne štupe za živino kot redilno in splošno zdravilno sredstvo za ceno, ki je desetkrat previsoka, je sleparjenje nevesčega kmeta-živinorejca. Pred tem svarimo gospodarje

ter jih prosimo, naj v tem smislu poučujejo manj razsodno občinstvo.

Politični pregled.

Državni zbor bo bajé sklican v drugi polovici meseca novembra, dné 17. ali 22. Bogvečaj nam ni pričakovati od tega zasedanja, ako se vladi ne posreči pridobiti Čebe za opustitev obstrukcije.

V štajarskem deželnem zboru se je dovolila občini Šoštanj podpora 20.000 K za napravo vodovoda. Nadalje se je predložil predlog, da naj vlada skrbi za to, da se spopolnijo srednje šole. Dosedaj je namreč Štajarska glede srednjih šol predzadnja dežela v Avstriji. Dočim pride recimo na Kranjskem ena državna gimnazija na 102.000 prebivalcev, pride na Štajarskem šele na 230.000 ena. Predlog so stavili Nemci in zato pač ni čudno, da se niso vprašali, na koliko tisoč prebivalstva pa pride edina slovenska nižja gimnazija v Celju.

Dalmatinskemu namestniku bar. Handlu ni bilo dovolj, da so mu dež. poslanci izrekli svoje ogorčenje zaradi žalitve vsega dalmatinskega prebivalstva, temveč je prišel celo v gledališče. Ali tu jo je zopet izkupil. Občinstvo mu je priredilo demonstracijo, ki je pokazala, da zanj ni več mesta v Dalmaciji.

Dalmatinski hrvatski in srbski državni poslanci so sklenili, da se v državnem zboru pridružijo češki obstrukciji.

Ogrski državni zbor nadaljuje razpravo o trgovinski pogodbi z Italijo.

Srbski kralj Peter bo dné 30. t. m. obiskal bolgarskega kneza v Sofiji. Kralj ostane v Sofiji dva dni. Kakor je videti, se torej odnošaji med obema slovanskima državama vedno boljšujejo in nadejati se je morda, da se bo na Balkanu uresničil pregovor: v slogi je moč, kar bi bilo gotovo največjega pomena za vse Jugoslovane.

† Jurij, kralj saksonski, je umrl prošli teden. Njegov naslednik je njegov sin Friderik Avgust. Umrl kralj je bil star 72 let in je bil prav dober prijatelj našega cesarja.

Rusko-japonska vojska.

Štirinajst dni se že skoraj neprenehoma bije ob reki Šaho boj, kakoršnih malo pozna zgodovina. Stojite si nasproti velikanski armadi, gotovo do pol milijona mož, a vedno še prihajajo i Rusom i Japoncem pojačenja. Prve dni so prihajala z bojišča poročila, katera niso bila posebno ugodna za Ruse. Časniki, kateri so že tolikokrat potopili vse ruske ladije in postrelili celo rusko armado s poveljnikom vred, so poročali, da je stvar za Ruse slaba. Da so sicer začeli z napadom, toda Japonci so jih povsod vrgli nazaj, da so brez vsega redu zbežali. Tako so pisali Japoncem prijazni listi. Ali kmalu se je pokazalo, da so bile vesti o uničenju ruske armade popolnoma izmišljene. Pisalo se je, da je padlo 100.000 Rusov, polovica armade, da je Kuropatkin popolnoma potolčen, ali kar naenkrat smo zopet čitali, da so Rusi zopet napadli Japonce, jih vrgli nazaj in si priborili jako lep uspeh. Sedaj je nekako mirno na bojišču, vršé se le manjši spopadi med sprednjimi četami, dočim še glavni armadi odpočivata; pa tudi vreme ni ugodno za boj, ker je ravno zadnje dni močno deževalo in so vsa pota razmočena.

Najhujši boj je bil od 14. do 19. t. m., a 19. so se začeli Japonci umikati. Nad celo črto je bil videti ognjen žar, iz česar bi se dalo sklepati, da so Japonci sežigali svoja živila. Rusi so si priborili trdne postojanke ob reki Šaho, tudi železnica je v njihovih rokah. Posebno hud boj je bil na ruskem levem krilu. Kakor poročajo iz Petrograda, je bilo na tem krilu pobitih pet japonskih divizij in mnogo Japoncev ujetih. Na desnem krilu so kozaki pod generalom Miščenkom zajeli cel japonski bataljon, ki se je udal in odložil orožje. General Nodzu se je moral umakniti s svojo armado celih 10 vrst. Na poti je zažgal tri mandžurske vasi. Oddelek generala Rennenkampfa je zajel tri japonske paprave.

Popolne zmage Rusi niso dosegli, kajti zato bi bilo treba, da je popolnoma uničena japonska armada. Z ozirom na to, da prihajajo Rusom, pa tudi Japoncem vedno nove čete, je pač pričakovati, da vojske še ne bo prav kmalu konec; vsekako pa bo bitka, ki se sedaj bije že 14 dni, odločilna za nadaljno vojno.

Iz Port Avturja ni posebnih poročil. Vršé se pač boji skoraj vsak dan, a večinoma le med topništvo. Večjega japonskega napada sedaj ni bilo.

Rusko brodovje je na poti na bojišče, kamor bo prišlo koncem jauvarja. Brodovje obstoji iz 10 bojnih ladij in križaric, 4 pomožnih križaric, 7 torpednih lovciev in več torpedovk, vseh ladij skupaj okrog 40. Večje ladije bodo bajé plule okrog Afrike, manjše pa skozi sueški prekop. Pri Sunda otokih se združi celo brodovje. Ako dospe brodovje še pravočasno in nepoškodovano na bojišče, potem se bo pač kmalu odločila usoda Japonske.

Obojestranske izgube v bitki ob reki Šaho se kaj različno cenijo. Maršal Ojama poroča, da so Japonci ujeli 500, pokopali pa 10.550 Rusov. Vsega skupaj da so Rusi izgubili okrog 60.000 mož ubitih in ranjenih, Japonci pa 30.000. Ruska poročila pa cenijo ruske izgube na 40.000, japonske pa na 60.000 mož mrtvih in ranjenih.

Najnovejša poročila pravijo, da se bo najbrž začela v kratkem druga velika bitka. Kuropatkin poroča, da so se 20. t. m. Japonci umaknili iz vasi Šakhepu, zapustivši mnogo orožja, streljiva in živil. Isti dan po noči so Japonci napadli ruski oddelek, toda ta je napad Japoncev odbil in jih zasledoval do njihovih utrd, katere je potem zavzel. Rusi so s splošnim izidom zadnjih bojev popolnoma zadovoljni in mislijo, da so Japonci že poslali svoje zadnje čete v boj, dočim je imel Kuropatkin na razpolago še kakih 40 do 50 tisoč mož.

Književnost in umetnost.

Prejeli smo sledeče:

„V boj za slovensko šolo!“ — V spodbujajo koroškim Slovincem spisal Matej Ražun. Založba pisateljeva, tiskala tiskarna družbe sv. Mohorja v Celovcu. — Knjižico smo priporočili že v eni predidocih stvilk. Tu pripomnimo samo, da je razpečavanje knjižice prevzelo „politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem“ v Celovcu. Knjižica je vsakomur, ki se hoče poučiti o šolskih razmerah na slovenskem Koroškem, nujno potrebna.

Svetopisemska knjiga Job in psalem 118, poslovenil S. Gregorčič, tiskala in založila „Národna tiskarna“ v Gorici. — Pred kratkim smo objavili vest, da je naš priljubljeni pesnik Simon Gregorčič obhajal svojo šestdesetletnico. Ob tej priliki je izšlo njegovo najnovejše delo, prevod svetopisemskega Joba. Uvod delu je napisal dr. Franc Sedej. Namen in prostor našega lista nam ne dopušča daljše ocene, rečemo pa, da se vidi iz celega dela, s koliko ljubeznijo je obdelal pesnik ta predmet. Rekli bi skoraj, da bi bil Gregorčič brez originala mogel dovršiti delo. Jezik je krasen, stih tečejo gladko, vse delo se čita z velikim zanimanjem. — Cena knjigi, brez uvoda, mehko vezani 1:80 K, v platno 2:30 K, z zlato obrezo 2:80 K; z uvodom 90 vin. dražje, po pošti 20 vin. več. Uvod sam 40 vin., po pošti 45 vin.

Koledar družbe sv. Cirila in Metoda za 1. 1905. Izdalo in založilo vodstvo. Cena 1 K 20 v. — Poleg navadne koledarske vsebine in vestnika za XIX. društveno leto obsega koledar več zabavnih in znanstvenih stvari. Koroške Slovence bo posebno zanimal dr. Vošnjakov spis „Pri proštu Ivanu Serajniku v Tinjah“. Poučna in vzpodbudljiva bo primera, katero si vsak bralec lahko stavi med „vestnikom“ in vsebino spisa „Česka osrednja matica šolska“. Prešernovo literaturo bo zopet pomnožil spis „Drobnosti o Prešernu“. — Koledar, katerega čisti dobiček je namenjen družbi, toplo priporočamo.

„Slovanski valček“, komponiral Ivan Umek v Trstu; cena 2 K. Valček, posnet po slovenskih narodnih napevih, je lahek, enostaven, pa prav prikljupljiv. Tudi zunanja oblika kaže, da je kompozicija slovanska — naslovni list je izvršen v slovenskih barvah. Ljubiteljem plesne glasbe priporočamo to delo. Naročuje se pri skladatelju samem v Trstu, via Cecilia št. 2.

Razne stvari.

Srečni kurjač. Kot kurjač je zapustil pred tremi leti ubogi Anglež Albert Winter svojo domovino. Delal je potem v nekem kamnolomu v Avstraliji. Ko je nekega dne lomil kamenje, videl je v bližini golobe. Zagrabil je kamen, da ga vrže v golobe, a predno je vrgel kamen, ga je pogledal. Videl je, da ima v rokah kremen, ki je imel v sebi znatno zlata. Pridobil si je dotični kamnolom in izkopal je toliko dragocenega kamenja, da se sedaj k svoji stari materi vrača v domovino kot milijonar.

Kako je treba ravnati s petrolejskimi svetilkami. Posoda pri svetilki, v kateri je petrolej, se mora od časa do časa izplakniti z zelo vročo sodo, ker petrolej vedno izločuje nesnago. Stari stenj iz prejšnjega leta rabi je najbolj napačna štedljivost, ki se maščuje s slabo svetlobo. Stenj se ne sme prerezavati, temuč se mora ogorek s papirjem odrgniti. Votli prostor pod lučjo se mora vsak dan izdrgniti z vato, ki se navije okoli kake treščice, da se ne zbirajo tam saje in ogorki stenja, kar povzroča smrad. Da cilindri ne pokajo, ni druge pomoči, kakor kupiti le najboljše blago ter jih varovati prevelike spremembe v temperaturi pred prižiganjem svetilke. Svetilke, ki stoje v nezakurjenih prostorih, se morajo prenesti že četrte ure neprižigane tja, kjer naj gorijo.

Brzobjavne žice — prorokujejo vreme. Star železniški uslužbenec trdi, da je mogoče spoznati po brenčanju brzobjavnih žic, kako bode vreme.

On pravi: Vreme naznanja kričanje vran, letanje lastavic; toda nič ne tako, kakor žice. Globok glas, srednje močen, naznanja hudo, s ploho pomešano, točo, med tem ko oster zvok naznanja velike viharje in snežene zamete.

Življenje zaigral. Iz New Yorka pišejo: Charles E. Bliss, 26letni sin nekega pridigarja, je obiskal pretekli teden neko ženo, katero je ljubil, ki ga pa ni marala. Pozvala ga je k taroku ter v šali določila kot stavo življenje obeh. Bliss je bil zadovoljen. Izgubil je igro in se poslovil od nje, ki ni vedela, kako resno smatra on dogovor. Eno uro pozneje so ga našli mrtvega na klopi nekega parka. Poleg njega pa steklenico, v kateri je bilo še nekaj karbolove kisline, s katero si je vzel življenje.

Zakaj pa? Neka stara gospodična je trdno sklenila, da se ne bo nikdar možila. Prijatelj jo vpraša, zakaj se tako trdovratno brani moža. „Zakaj bi se pa možila?“ odgovori. „Imam psa, ki vedno renči, papagaja, ki kolne, in mačka, ki se cele noči okrog potepa, torej mi je mož popolnoma nepotreben.“

† Vitez Javorski. Dolgoletni predsednik poljskega kluba v državnem zboru, drž. in dež. poslanec Apolar vit. Javorski je nenadoma umrl. Mož je bil sicer odločen Slovan in tudi nam Slovincem naklonjen, ali kot predsednik poljskega kluba je hodil posebno pot, katera ni ugajala vedno drugim slovanskim poslancem.

Defraudant Jenner vjet. — Dne 13. septembra je sluga Jenner nemški banki na Dunaju poneveril 235.000 kron in potem izginil. Medtem, ko je policija iskala Jennerja po svetu, je bil pa ta skrit pri dunajskem fotografu Beuchbuehnerju. Ko je Jenner izvršil poneverjenje, je peš odpotoval na Moravsko. Hotel je uiti na Prusko, a se je povrnil nazaj na Dunaj, kamor je došel 13. t. m. Z omenjenim fotografom se je seznanil slučajno in ta ga je, ker mu je Jenner obljubil del poneverjene svôte, skrtil. Jennerja je izdal njegov skrivavec Flik, katerega je prijela graška policija. Pri Jennerju niso dobili vse poneverjene svôte, a sklepajo iz neke Jennerjeve skice, da je denar zakopal v Pratru. Jenner ni le poneveril 250.000 kron, marveč tudi dvoje ekspresnih denarnih pisem z 80.000 kronami.

Kupujte národní kolek!

Listnica upravníštva.

G. Blaž Uranšek v Šmihelu pri Pilberku. Naročnina za letos je bila že plačana. Zanjč nam uročene 4 krone zapisali smo za prihodnje leto 1905. Lepa hvala!

Loterijske številke od 22. oktobra 1904.

Gradec	9	32	87	41	60
Dunaj	74	77	11	66	8

NAZNANILA.

Posestvo

v Brezju pri Rožeku, v obsegu 9 oral gozda, travnikov in njiv, je s poljedelskim orodjem vred po ceni na prodaj. Vpraša naj se pri Ivanu Čecku, črevljarju v Rožeku na Koroškem.

Priporočilo.

Slavnemu občinstvu in častiti duhovščini priporočamo najvljudneje svojo popolnoma novo urejeno in z najnovejšimi stroji in črkami oskrbljeno

družbeno tiskarno

v blagohotna naročila. — Razne knjige, molitvenike, uradne in pismene zavitke, spovedne listke, vizitnice, pisma za trgovce, račune, cenike, časopise itd., sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari, bode naša tiskarna točno in vestno ter po najnižjih cenah izvrševala.

Priporočujoč se častiti duhovščini in slavnemu občinstvu za obila naročila, beleži

z odličnim spoštovanjem udano

vodstvo tiskarne družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Oddala se bo dné 31. decembra 1904

mežnarija na Gozdanjah.

Biti mora prosilec dober organist in pevec; imeti mora klavir ali harmonij. Oženjen ali rokodelec ima prednost. — Dohodki: dobrih 380 kron v gotovini ter zraven lastno hišo, skedenj s hlevom, zagrajen sadni vrt, eno njivo, drva in steljo. V najem še lahko dobi svetá od sedanjega g. župnika.

Prosilci naj se pravočasno osebno predstavijo v gozdanjskem župnijskem uradu, pošta Vrba ob jezeru.

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat več duhovščini za nakup pri kmetijskem društvu (zadrugi) v Vipavi zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej. Starega vina nimamo več na razpolaganje. Napravili pa smo novega veliko možino izvrstne kvalitete: belo po 40, 45 in 50 kron za 100 litrov, rdeče pa od 30 do 40 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 50 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški rizling po 60 K ter stara buteljska vina, renski rizling in beli burgundec.

Kratka koroška ovčja volna

na živali oprana, se vedno kupuje.

Naslov: Celovec, poste restante št. 10.

Kovačnica se dá v najem pri grajščini Eppersdorf v občini Št. Janž pri Mostiču (Brückl). Kovačnica ima stanovanje, lep vrt, polje in tudi nekaj travnika, potrebno orodje, dosti vodne moči, ker stoji pri Krki, kjer stojijo tudi mutni mlini, žaga in kolarstvo. Več se izve pri gospodu Karolu Scherliu p. d. Eppersdorfer, pošta Mostič (Brückl) na Koroškem.

Čisto nov, lehak, na pol pokrit

VOZ ceno prodá kovaški mojster Martin Albrecht v Celovcu, Št. Rupertska cesta št. 24.

Tiskarna družbe sv. Mohorja

se vljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Kmetsko posestvo

v dobrem stanju, 1/4 ure od Vrbe ob Vrbskem jezeru ležeče, z vsem premakljivim blagom ali tudi brez njega, se zaradi družbinskih razmer takoj prodá. Kupna cena je 2800 gld. (5600 kron). Več pové: A. Kozianka v Doléh, p. Vrba ob Vrbskem jezeru na Koroškem.

Istrska vinarska zadruga v Pulju

prodaja v svoji
podružnici v Beljaku,
Freihausgasse št. 3.

sledeča popolnoma naravna istrska vina za sledeče cene na debelo, od železnice v Beljaku, brez sodov, v množinah od 56 l. naprej, in sicer:

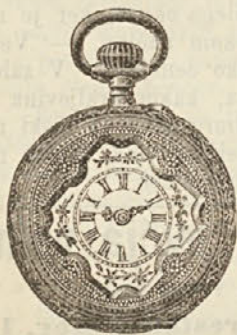
rdeča vina: Teran II. 36 K, Teran I. 44 K, Stafela 36 K, Refoškat 60 K, Opolo (krvno vino) 56 K.

Bela vina: Namizno vino 40 K, Muskat II, 60 K, Muškati I, 104 K, Dugava 80 K.

Za točno postrežbo se jamči, sodi se dajejo na posodo.

Spoštovanjem

J. Kofler,
poslovodja.

Naznanjam vladno, da je ravnokar izšel moj

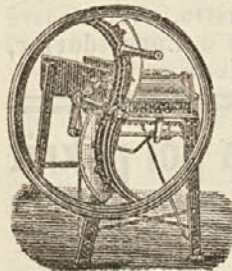
novi veliki cenik, ki obsega čez 600 podob, in katerega razpošiljam **zastonj in poštine prosto.**

Ker razpošiljam svoje blago po celem svetu, je to dokaz, da je isto res fino, da so cene nizke in postrežba pošena. Naj se zatorej vsak zanesljivo obrne do moje tvrdke.

Z velespoštovanjem

H. Suttner

urar in zalagatelj c. kr. avstrijskih uradnikov v Kranju.

Kdor hoče **po ceni** kupiti dobre kmetijske stroje, kakor rezalnice za krmo, mlatilnice, gepeljne s postavljanjem in z jamstvom, kakor tudi kolesa in šivalne stroje,

naj se obrne do

Tomaza Svetina

zaloga strojev

Celovec, velikovška cesta št. 22.

Vsak tržni-četrtak razpostavam na Novem trgu nekaj strojev za razprodajo. (Nimam agentov in morem zato stroje oddati precej ceneje.)

Na znanje!

P. n. kmetje se v njih lastni prid priso, naj potrebno **usnje** za jesen kupijo samo v trgovini z usnjem: **Adolf Mehur** (prej Jakob Petschovnik), Celovec, novi trg 4.

Zagotavljam najcenejšo postrežbo s spoštovanjem

Adolf Mehur

trgovina z usnjem, Novi trg št. 4. v Celovcu.

Lovske puške

vseh sestav, priznано delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom. priporočá

Peter Wernig

c. kr. dvorni izdelovatelj orožja v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštine prosto.

„Hôtel Balkan“ — Trst

Piazza della Caserma (Národní dom)

3 minute od južnega kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

za goste hôtela posebna restavracija v I. nadstropju.

Električna razsvetljava.

Dvigalo.

Shajališče tujcev.

Kopališče.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osobito odstranjujejo trganje in otekanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žilodénih boleznih, ublažujejo katar, urejujejo izmeček, odpravijo nadohu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Lečijo vse bolezni na jetrih in slezeh ter koliko in ščipanje v žilodéu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšo sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele radi tega manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobivajo se samo: **Mestna lekarna, Zagreb,** zato naj se naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — **Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto:**

1 ducat (12 steklenic) 4 K, 2 ducata (24 steklenic) 8 K, 3 ducate (36 steklenic) 11 K, 4 ducate (48 steklenic) 14-60 K, 5 ducatov (60 steklenic) 17 K.

Imam na tisoče priznatih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato navajam samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim uspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. Ivan Baratinčič, učitelj; Janko Kisur, kr. nadlogar; Stepan Borčić, župnik; Ilija Mamič, opankar; Zofija Vukelič, šivilja; Josip Seljanič, seljak itd.

Ustanovljena l. 1360.

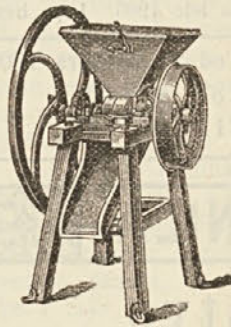
Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 73, poleg cerkve sv. Marka.

Zdravje je največje bogastvo!

Proti pomanjkljaju klaje!

Stroji za prirejanje krme.

Rezalnica za rezanico in krmo, s patentovanimi podlogami za mažo; tečejo jako lahko in prihrani se moči do okrog 40%; rezalnica za repo in krompir (repico); mlini za robkanje in mečkanje; parnice za živinsko krmo, premakljive kotlaste štedilne peči z emajliranimi in neemajliranimi vložnimi kotli, stoječe ali premakljive, za kuhanje in parenje živinske krme, repice, za mnoge gospodarske namene itd.; nadalje: robkalnice za koruzo, čistilnice za žito, čistilne stroje trijerje, stiskalnice za seno in slamo, mlatilnice, gepeljne, železne pluge, valjarje, brane. — Najboljši sejalni stroji „**AGRIKOLA**“ brez preminjalnih koles za vsako seme, za hribe in ravnino.

Samo-delujoče, patentovane škropilnice za uničenje grenkuljice, škodljivcev na sadnem drevju in peronosperu izdeluje in pošilja v najnovjši, priznано izvrstni sestavi

Ph. Mayfarth & Comp.

Tovarna za kmetijske stroje, livarne in fužine na par.

na Dunaju, II./1., Taborstrasse 71.

Ilustrovani ceniki zastonj. — Zastopniki in prekupci se sprejmejo.

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares zajamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „**SCHICHT**“ in varstveno znamko „**JELEN**“. Dobiva se povsod!

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 1,000.000.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicije.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.